

Työpaikkaselvitys ja riskien arviointi Yhdessä vai erikseen?

Pirkko Mäkinen, asiantuntija
Työturvallisuuskeskus TTK
pirkko.makinen@ttk.fi

19.11.2013

Työpaikkaselvitys

- Kootaan tietoa työstä, työn ja työympäristön vaara- ja kuormitustekijöistä, voimavaroista* sekä henkilöstöstä
- Arvioidaan vaara- ja kuormitustekijöiden vaikutukset työntekijöiden terveyteen
- Määritetään työpaikan tarpeeseen perustuva sisältö työterveyshuollolle
- Tehdään toimenpide-ehdotuksia työolojen kehittämiseksi
- Tietoa hyödynnetään työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin kehittämisessä
- Toteutetaan työterveyshuoltoa aloitettaessa, työolosuhteiden muuttuessa, toimintasuunnitelman mukaisin määräajoin tai työterveyshuoltoon kertyneen tiedon perusteella*; yleensä 3-5 vuoden välein

Työterveyshuoltolaki 12

*VnA hyvästä työterveyshuoltokäytännöstä (708/2013),
voimaan 1.1.2014

Mitä tarkoittaa riskien arviointi?

- Riskien arvioinnilla tarkoitetaan tässä työturvallisuuslain mukaista työn vaarojen selvittämistä ja arviointia
 - Työturvallisuus- ja työterveysriskit
- Riskien arviointiin kuuluu
 - Vaara- ja haittatekijöiden
 - tunnistaminen
 - poistaminen, jos mahdollista
 - merkityksen arviointi työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle, jos vaaratekijöitä ei voida poistaa
 - Työolojen kehittämistoimenpiteiden suunnittelu ja toteutus
 - Toimenpiteiden vaikutuksen seuranta

Työturvallisuuslaki 8 ja 10 §

Riskien arviointi ja työpaikkaselvitys säädöksissä

Työturvallisuuslaki

- Työn ja työolojen vaarojen selvittäminen ja arviointi (10 §)
- Työn kuormitustekijöiden välttäminen ja vähentäminen (25 §)
 - Työnantajan on selvitettävä kuormitustekijät ja toteuttava toimenpiteet vaaran vähentämiseksi, jos terveydelle haitallista kuormitusta esiintyy
- Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite (8 §)

Työterveyshuoltolaki

- Työolojen terveellisyyden ja turvallisuuden selvittäminen ja arviointi työpaikkakäynnin (12 §)
 - Työpaikan altisteet
 - Työn kuormittavuus (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)
 - Työjärjestelyt, myös työaika
 - Tapaturma- ja väkivaltavaara
 - Erityinen sairastumisvaara

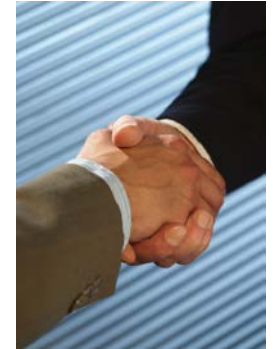
- Yhteistyössä työnantaja ja työterveyshuolto
 - Sopivat, miten toteutetaan yhteistyössä
 - Määrittelevät toimenpiteet, aikataulut ja vastualueet
 - Sovitaan toteutumisen seurannasta ja arvioidaan vaikutuksia
- Lakisääteisten terveystarkastusten tarve perustuu työpaikkaselvitykseen ja riskien arviointiin.

Prosessit kannattaa yhdistää

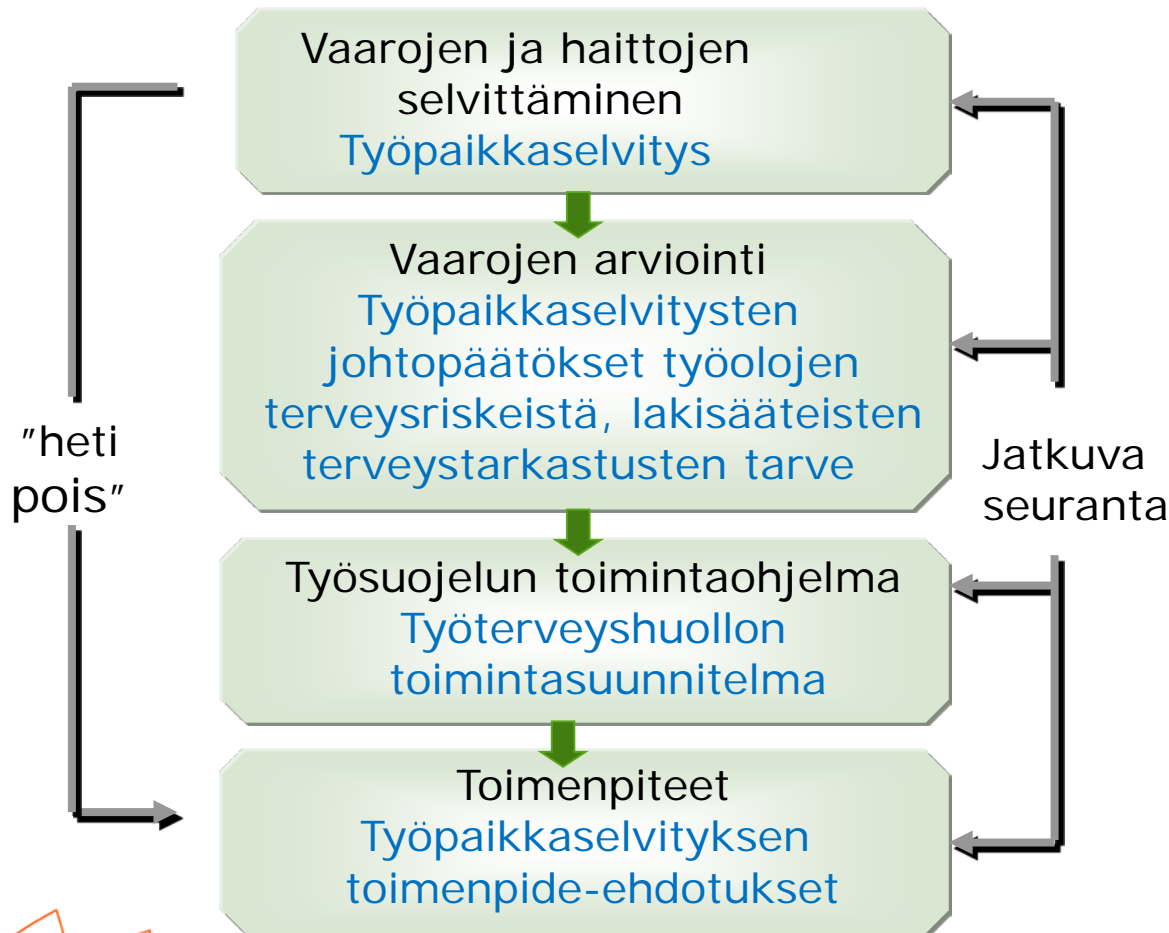
- Työturvallisuuslaki ja työterveyshuoltolaki ohjeistavat työolojen selvittämistä ja arviointia hyvin samantapaisesti
- Työpaikkaselvitys- ja riskien arviointiprosessit kannattaa yhdistää
 - ✓ riskien arvioinnissa työnantajan on käytettävä tarvittaessa asiantuntijaa; työterveyshuolto on luonteva asiantuntija
 - ✓ riskien arvioinnissa pitää hyödyntää työpaikkaselvitystietoja
 - ✓ uusi asetus: työpaikkaselvityksessä on hyödynnettävä työnantajan omaa riskien arviointia
- Miten yhdistetään ja hyödynnetään?
 - työnantaja ja työterveyshuolto ratkaisevat, miten yhdistäminen käytännössä toteutetaan
- Lisätietoja
 - [TTK.fi/työterveyshuolto](https://www.ttk.fi/tyoterveyshuolto)
 - [TTL.fi /Pienyritysten työturvallisuus ja työterveysriskien hallinta –kansio](https://www.ttl.fi/Pienyritysten_tyoturvallisuus_ja_tyoterveysriskien_hallinta-kansio)

Mistä pitää sopia?

1. Miten työpaikkaselvityksen ja riskien arviointi sovitaan yhteen ajallisesti ja toiminnallisesti
2. Miten työterveyshuolto osallistuu riskien arviointiin? Onko mukana ja vaaratekijöiden selvityksessä vai vasta arvioinnissa? Osallistuuko toimenpiteiden suunnitteluun? Osallistuuko seurantaan?
3. Ketä työterveyshuollosta osallistuu mihinkin vaiheeseen? Paras hyöty, kun käytetään työterveyshuollon moniammatillaista osaamista: työterveyslääkäri ja -hoitaja, työfysioterapeutti ja työterveyspsykologi
4. Miten työpaikkaselvityksen tuloksia hyödynnetään riskien arvioinnissa? Miten työterveyshuollon toimenpide-ehdotukset otetaan huomioon työpaikan kehittämistoimenpiteiden suunnittelussa?
5. Miten riskienarvioinnin tuloksia hyödynnetään työpaikkaselvityksessä?
6. Miten tulokset käsitellään yhdessä ja tieto siirtyy työpaikalta työterveyshuoltoon ja työterveyshuollosta työpaikalle?

- mustalla riskien hallinnan elementit työturvallisuuslain mukaan
- sinisellä prosessiin liitettävät työterveyshuoltolain mukaiset elementit

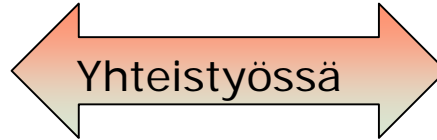

Kokonaisvaltaisuus:

- Turvallisuus ja terveys työn keskeinen periaate
- Suunnitelmallisuus
- Järjestelmällisyys
- Kattavuus
- Todennettavuus

Työnantaja

- Valitsee riskien arvioinnin toteutustavan ja menetelmän
- Kutsuu työterveyshuollon mukaan riskien arviointiin
- Antaa riskien arvioinnin tulokset työterveyshuollon käyttöön
- Tarkentaa riskien arviointia työpaikkaselvityksen tuloksilla työolojen terveystarpeista
- Laittaa työpaikkaselvitysraportit nähtäville
- Ottaa työpaikkaselvitysten toimenpide-ehdotukset mukaan riskienarvioinnin toimenpidesuunnitelmaan
- Käyttää työpaikkaselvitysten tuloksia kehittämistoimien kiireellisyys – ja etenemisjärjestyksen määrittelyssä
- Sopii toimenpide-ehdotusten toteutus- ja seurantavastuut
- Hyödyntää työpaikkaselvityksiä esimiestyössä (kehittämisvastuu)

- **Sovitaan** riskien arvioinnin ja työpaikkaselvityksen keskinäisestä ajallisesta toteuttamisesta
- Työpaikkaselvitykset **toteutetaan** yhteistyössä (keskustelut, haastattelut havainnointi): mukana työterveyshuolto moniammatillisesti, työnantaja ja työsuojeluorganisaatio
- Työpaikkaselvityksien tulosten **käsittely** yhteistyössä
- Luodaan yhteistyökäytäntö toimenpide-ehdotusten toteutumisen **seurantaan** ja vaikutusten arviointiin

Työterveyshuolto

- Käyttää ja analysoi ennakkokyselyjä
- Määrittää työpaikalle sopivan työpaikkaselvitysmallin
 - riittävä suunnittelu
 - moniammatillisuus
- Ottaa huomioon työpaikan riskien arvioinnin tulokset
- Käyttää suunnattuja työpaikkaselvityksiä kuormituksen arvioinnissa
- Analysoi työpaikkaselvitysten tulokset ja tekee johtopäätökset terveystarpeista moniammatillisesti
- Kehittää tulosten raportointia työpaikalle
- Varaa aikaa työpaikkaselvitysten tulosten käsittelyyn työpaikalla esimiehen, tarvittaessa ylemmän linjajohdon sekä työsuojeluorganisaation kanssa

Ota yhteyttä!

Työturvallisuuskeskus

Pirkko Mäkinen

pirkko.makinen@ttk.fi

Puh. 040 8616 366

Lisätietoja:

www.ttk.fi

www.sykettätyöhön.fi